

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/193/2018
Identifikačné číslo spisu: 8115228662
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8115228662.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova č. 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému P. L., bývajúcemu v F., H. P. T.Č. Č.. X, o zaplatenie 4.669,72 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14 C 468/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2018 sp. zn. 20 Co 120/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia nesplatenej časti úveru s príslušenstvom, ktorý mu bol poskytnutý na základe Úverovej zmluvy uzavretej dňa 8. júla 2014.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo 7. júna 2017 č. k. 14 C 468/2015-58 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 3.874,92 € spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 4. septembra 2015 do zaplatenia a úroky z omeškania v sume 2,94 € v mesačných splátkach po 30,- € mesačne vždy do konca kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť až do úplného urovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením ktorejkoľvek zo splátok má za následok splatnosť celého dlhu. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 65,8 %.

3. Proti zamietajúcemu výroku predmetného rozsudku súdu prvej inštancie a voči povoleniu uhradiť dlh v splátkach podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. marca 2018 sp. zn. 20 Co 120/2017 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a stranám nepriznal náhradu trov konania. Doplniacim rozsudkom z 26. apríla 2018 sp. zn. 20 Co 120/2017 následne potvrdil aj zvyšnú

časť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti o povolení uhradiť dlh v splátkach a v súvisiacom výroku o trovách konania.

4. Proti prvému rozsudku odvolacieho súdu z 27. marca 2018 sp. zn. 20 Co 120/2017 podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), keď podľa jej názoru sa súd v časti, v ktorej vyžadoval splnenie náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 3 Cdo 146/2017, 4 Cdo 211/2017) a v časti týkajúcej sa absencie náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. ide o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Vychýkala odvolaciemu aj prvoinštančnému súdu nesprávne právne posúdenie veci, keďže síce súdy aplikovali správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretovali. Má za to, že nedostatočne vyriešená otázka týkajúca sa interpretácie § 9 ods. 2 písm. k) vyššie uvedeného zákona, ktorá je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1/ písm. c) CSP) a otázka súvisiaca s § 9 ods. 2 písm. j), ktorá nebola dovolacím súdom doposiaľ riešená, jej znemožnila, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Navrhla preto rozsudok odvolacieho súdu, ako aj prvoinštančného súdu v napádanom rozsahu zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril písomným podaním, v ktorom sa stotožnil s rozhodnutiami nižších súdov, uviedol, že inak ako splátkami by dlh splatiť nemohol, vzhľadom na jeho rodinné záväzky. Nesúhlasil s tvrdením dovolateľa, navrhol dovolanie zamietnuť a potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), za ktorú koná jej zamestnanec s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b) CSP, že ide o dovolanie, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP), zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Najvyšší súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 422 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa § 422 ods. 1 písm. c) CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

8. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. V prípade, že je predmetom sporu len príslušenstvo pohľadávky, prípustnosť dovolania sa odvíja od rovnakých limitov ako pri istine.

9. V preskúmvanej veci je predmetom dovolacieho konania časť zamietnutej istiny v hodnote 794,80 € (rozdiel medzi žalovanou istinou 4.669,72 € a žalobkyňi rozsudkom priznanou 3.874,92 €). Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (27. novembra 2015) bola 380,- € [podľa § 1 písm. a)

Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2014 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2015]. Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (3.800,- €). Prípustnosť dovolania žalobkyne bola preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a) CSP vylúčená.

10. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti (napr. 6 Cdo 191/2018, 6 Cdo 42/2018, 7 Cdo 256/2018, 1 Cdo 124/2018) v podobných veciach už uviedol, že „[i] keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b) CSP. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k CSP zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania spotrebiteľa i pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenzus sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešná strana, ktorá nie je spotrebiteľom, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenzus vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v CSP reagoval tzv. pozitívnu diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 CSP), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docielenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní“.

11. Na podporu uvedeného názoru, preferujúceho účel (zákona) zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany (bod 10) najvyšší súd poukazuje aj na čl. 3 CSP v spojitosti s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Na rovnakom základe je stanovená aj povinnosť platenia súdneho poplatku (zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, pozn.), ktorá sa, rovnako zvýrazňujúc uvedený účel, viaže na osobné (spotrebiteľa) a nie vecné (konanie so spotrebiteľom) oslobodenie (7 Cdo 256/2018).

12. V neposlednom rade na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 6. júna 2019, bolo prijaté uznesenie, v zmysle ktorého bolo v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky (ako R 29/2019) uverejnené uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 6 Cdo 80/2017 s touto právnou vetou: „Znížený majetkový cenzus (§ 422 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku) sa v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ“. To znamená, že ak je dovolateľom neúspešný spotrebiteľ, vzťahuje sa na prípustnosť jeho dovolania ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ CSP.

13. Napokon k dovolateľkou namietanému porušeniu § 420 písm. f) CSP je potrebné uviesť, že tento argument založila v odôvodnení dovolania výslovne len na dôvodoch vyplývajúcich z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a žiadne iné argumenty k nemu neuviedla. Dovolací súd navyše dodáva, že aj v prípade, keby majetkový cenzus nevylučoval v danej veci prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP by nebol daný, pretože dovolateľka v dovolaní označila dve rozhodnutia dovolacieho súdu, z čoho nemožno nijakým spôsobom vyvodiť, že by dochádzalo v daných otázkach k rozdielnej rozhodovacej činnosti. Pokiaľ ide o názor dovolateľky vyjadrený v závere jej dovolania, podľa ktorého rozdielnou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu došlo k znemožneniu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP, dovolací súd uvádza, že aj v prípade, ak by napriek vyššie uvedenému k rozdielnej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu v nastolených otázkach dochádzalo, nejednalo by sa o vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keďže dovolateľkou opisované nedostatky výslovne predpokladá zákon v ustanoveniach § 421 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého nakoniec aj dovolateľka koncipovala svoje dovolanie.

14. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.